

lige Omraade, som vi er det med Hensyn til Krigsretten. For den øverste Instans' Vedkommende er der heller ikke en Gang i dette Lovforslag Tale derom. Det er for saa vidt et Fortrin. Højesteret vedbliver som rent borgerlig Domstol at være Højesteret ogsaa i rent kirkelige Sager. Vi ønsker, at dette gode Princip ogsaa maatte blive indført paa det militære Omraade, saaledes at Højesteret ogsaa der som rent borgerlig Domstol blev den øverste Instans i alle militære Sager. Saa langt er vi desværre ikke komne endnu. Men for Underinstansernes Vedkommende indføres der her et gejstligt Element, og det finder jeg ikke heldigt. Det lyder ganske bestikkende, det er en Talemaade fra gammel Tid, at enhver har Krav paa at blive dømt af sine Standsfæller, men jeg tror, det er en Sætning, der stammer fra en anden Samfundsordnings Tid end den nuværende. Dette Princip forlades mere og mere i det moderne Samfund, og jeg tror ikke, det er rigtigt eller holdbart. Skal man have en særlig Domstol for gejstlige Personer, hvorfor skulde man saa ikke gaa videre? Her er jo ogsaa Tale om Lærerne, men derover brød — det glæder mig — den sidste ærede Taler Staven. Men hvorfor ikke gaa videre, hvorfor ikke have en særlig Domstol for Lægerne, en særlig Domstol for Apotekerne eller for Sagførerne? Der lyder jo ogsaa hist og her Krav om noget saadant. Jeg vilde finde det meget uheldigt, og jeg tror ikke, det vilde forøge Retssikkerheden eller styrke Retsbevidstheden i Befolkningen. Jeg tror, det er en stor Styrkelse for Retsbevidstheden, at f. Eks. Lægerne, ogsaa hvor der er Tale om Forseelser netop i deres Lægegerning, skal dømmes af de almindelige Domstole. Jeg tror, at der derved ganske anderledes skabes Tillid. Man maa jo indrømme, at Bedømmelsen af en Forseelse af en Læge under Udøvelsen af hans Lægegerning virkelig kræver megen Specialviden, megen Sagkundskab. Man kunde fra Lægernes Side rejse Krav om, at der i vedkommende Domstol var en saadan Indsigt i Lægens videnskabelige Gerning o. s. v., at der nødvendigvis maatte tilkaldes Specialsagkundskab. Det gaar vi ikke ind paa, og jeg tror med Rette. Paa samme Maade stiller det sig med Hensyn til Apotekere, Sagførere og mange andre. Gennemfører vi dette Lovforslag, aabner vi i Virkeligheden Vejen for, at de forskellige Stænder skal dømmes af særlige Standsdomstole. Det er en Tilbagevenden fra hele den moderne Udvikling, der netop gaar i Ret-

ning af det almindelige borgerlige Samfund som det raadende i alle saadanne Sager. Jeg tror, som sagt, ikke, det vil forøge Tilliden til Domstolene, at der findes et saadant særligt Standselement i dem. Blicher den vedkommende, der er tiltalt, frikendt, vil man let sige: Den ene Ravn hugger ikke Øjnene ud paa den anden. — Det er ikke nogen Allusion til det ærede Medlem, der spadserer derhenne (Ravn), det er kun en almindelig Talemaade. Og bliver den anklagede dømt, vil man sige: Frænde er Frænde værst. Jeg tror, der vil blive langt større Tillid til Domstolen, naar det er en almindelig Domstol. Det ærede Medlem, der nu talte, mente ganske vist, at f. Eks. i Spørgsmaal om Læren vilde en gejstlig Domstol se ganske anderledes frisindet, liberalt og tolerant paa Præsten end Jurister, almindelige borgerlige Dommere. Jeg tvivler meget om, at det ærede Medlem der ser rigtigt. Det bliver jo en stor Tilfældighed, hvem disse gejstlige Meddommere bliver, og efter den Stemning, der f. Eks. i Pastor Arboe-Rasmussens Sag har gjort sig gældende i ret vide Kredse af Folkekirken, vilde jeg ingenlunde have særlig Tillid til, at det blev en tolerant Dommer, naar han skulde udtages blandt Præsterne. Der vilde maaske være en overvejende Procent Sandsynlighed for, at det netop blev Præsten, som tilhørte en saadan kirkelig Retning, at han vilde anse det for rigtigt, ja maaske ligefrem for overensstemmende med sin Samvittighed at fradømme den anklagede hans Præsteembede. Der tror jeg, at den borgerlige Dommer vil staa langt mere objektivt end de gejstlige Medlemmer.

Efter disse Bemærkninger vil jeg slutte med Ønsket om, at dette Lovforslag maa blive grundigt undersøgt i det Udvalg, der formentlig bliver nedsat. Afskedigelsesparagrafferne vil vi, som sagt, gerne medvirke til at fremme, især naar de kunde omformes i Overensstemmelse med Reglerne for Lærernes Afskedigelse. De øvrige Paragraffer kan vi ikke slutte os til i den her foreliggende Form, men vi vil gerne gennem Udvalget medvirke til, at man kommer helt bort fra gejstlige Domstole og faar de nødvendige Reformere, som maa gennemføres, hvad der ogsaa er erkendt i den Skrivelse, som Kultusministeriet tilsendte det kirkelige Udvalg, og som jo alternativt opstillede den Mulighed, at man kunde gaa helt bort fra de gejstlige Domstole og i Stedet for indføre visse Disciplinbestemmelser. Vi vilde ønske,